

Gedragscode voor alle medewerkers aan de hulp- en dienstverlening van de Vlaamse Gemeenschap

Deze gedragscode is richtinggevend voor alle medewerkers van de hulp- en dienstverlening die een aanbod brengen in de strafinrichtingen in Vlaanderen en Brussel, als verduidelijking van hun opdracht en positie en als instrument ter bevordering van de kwaliteit van hun optreden.

I. Algemene Bepalingen

1. Iedereen die meewerkt aan de hulp- en dienstverlening van de Vlaamse Gemeenschap aan gedetineerden in de gevangenis baseert zijn/haar optreden op de missie van de Vlaamse Gemeenschap in het kader van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden: *“De Vlaamse Gemeenschap beoogt het recht van alle gedetineerden en hun directe sociale omgeving op een kwaliteitsvolle en integrale hulp- en dienstverlening te waarborgen zodat ook zij zich volwaardig en harmonisch kunnen ontplooiën in de samenleving”*.

2. De medewerkers aan de hulp- en dienstverlening handelen conform artikel 6 van de basiswet van 12 januari 2005 betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van gedetineerden: *“De gedetineerde wordt aan geen andere beperkingen van zijn politieke, burgerlijke, sociale, economische of culturele rechten onderworpen dan deze die uit de strafrechtelijke veroordeling of uit de vrijheidsbenemende maatregel voortvloeien, deze die onlosmakelijk met de vrijheidsbeneming verbonden zijn en deze die door of krachtens de wet worden bepaald.”*

II. Hulp- en dienstverlening

3. De hulp- en dienstverlening streeft ernaar voor alle gedetineerden, zonder enige discriminatie, toegankelijk te zijn. De hulp- en dienstverlening dient door de gedetineerden gevraagd of aanvaard te zijn. De medewerkers aan de hulp- en dienstverlening gaan op een respectvolle manier om met gedetineerden.

4. De medewerkers aan de hulp- en dienstverlening werken loyaal, open en collegiaal met elkaar samen. Zij respecteren de opdrachten, de bevoegdheden en de organisatie van de Vlaamse Gemeenschap in de gevangenis.

5. De medewerkers aan de hulp- en dienstverlening zorgen ervoor om duidelijke en correcte informatie te verschaffen over hun rol, opdracht en werkwijze aan de gedetineerden en het penitentiair personeel.

III. Werken in een penitentiaire setting

6. De relaties met het personeel van de gevangenis zijn gebaseerd op respect en collegialiteit. De medewerkers aan de hulp- en dienstverlening respecteren het materiaal, de orde en de veiligheid van de gevangenis. Zij zijn op de hoogte van de bevoegdheden en taken van de diverse personeelsgeledingen en diensten in de gevangenis evenals van de voornaamste rechtsregels en procedures betreffende de gevangenis.

7. De medewerker respecteert de veiligheidsopdracht van de gevangenis. Zijn gedrag bemoeilijkt of verhindert niet de toepassing van het huishoudelijk reglement van de inrichting¹.

8. De medewerkers aan de hulp- en dienstverlening respecteren de procedures voor het aanvragen, bespreken en uitbreiden van IT-infrastructuur zoals bepaald in de “overeenkomst Vlaamse Gemeenschap en ICT-dienst – DG EPI”².

9. De medewerkers aan de hulp- en dienstverlening respecteren de samenwerkingsafspraken tussen het DG EPI en de partners van de Vlaamse overheid met betrekking tot de toepassingen voor digitale communicatie met gedetineerden³, alsook indien zij via webapplicaties en het gebruik van de eID van de gedetineerden registraties uitvoeren in naam van de gedetineerden.

10. Het is niet toegestaan om:

- Alcohol, drugs of andere schadelijke producten binnen te brengen
- Dronken of onder invloed van drugs de opdracht uit te oefenen
- Zonder toelating van de gevangenisdirectie materiaal of personen binnen te brengen
- Inlichtingen over te maken over gedetineerden of de organisatie van de verschillende diensten, aan anderen dan aan de bevoegde overheden en diensten
- Zonder toelating beveiligde zones te betreden waarvan de toegang is voorbehouden aan een gedeelte van het personeel

IV Samenwerkingsrelatie met gedetineerden

11. Als algemeen principe binnen de Basiswet geldt dat de straf die de gedetineerde ondergaat de vrijheidsberoving is en dat zijn andere rechten, zowel politiek, burgerlijk, sociaal, economisch of cultureel, behouden blijven. De medewerkers verbinden zich ertoe ten allen tijde te handelen volgens dit basisprincipe bij hun omgang met gedetineerden.

12. De medewerkers respecteren de ideologische, filosofische of godsdienstige overtuiging van de gedetineerden en hebben eerbied voor hun menselijke waardigheid en hun recht om zelf mee invulling te geven aan een menswaardig leven.

13. In de manier waarop de medewerkers hun activiteiten uitoefenen behouden zij een strikte neutraliteit ten aanzien van gedetineerden en respecteren zij de gelijkheid van behandeling.

14. De medewerkers onthouden zich van misplaatste nieuwsgierigheid, van indiscretie en van misbruiken bij inzamelen, verwerken en raadplegen van persoonlijke, sociale en strafrechtelijke informatie over gedetineerden. Zij proberen ook geen toegang te krijgen tot informatie die niet voor hen bestemd is.

15. De medewerkers voeren geen andere dan professioneel gerichte communicatie met de gedetineerden.

16. De medewerkers respecteren de beslissingen die de directie van de gevangenis neemt en uitvoert m.b.t. individuele regimewijzigingen van gedetineerden, ook indien deze gevolgen hebben voor hun aanbod of activiteiten.

¹ Basiswet, Hoofdstuk II, art.16

² zie bijlage

³ zie bijlage

17. De medewerkers houden zich aan de volgende verboden

- a. Giften of beloften te aanvaarden van of te doen aan gedetineerden of personen die de gedetineerde vertegenwoordigen;
- b. Iets van gedetineerden te kopen of iets aan gedetineerden te verkopen;
- c. Iets van gedetineerden te ontlenen of iets aan gedetineerden te lenen tenzij dit noodzakelijk is in het kader van de professionele activiteit;
- d. Als tussenpersoon op te treden tussen de gedetineerden en personen van buiten, briefwisseling te voeren ten behoeve van gedetineerden en attesten af te geven over gedetineerden, tenzij dit deel uitmaakt van de professionele activiteit;
- e. Contact met de bezoekers of familie van de gedetineerden te hebben, tenzij dit deel uitmaakt van de professionele activiteit;
- f. Gedetineerden genade, strafvermindering, voorwaardelijke invrijheidsstelling of andere gunsten te beloven;
- g. Gedetineerden te beïnvloeden bij de keuze van advocaten;
- h. Voorwerpen die voor de gedetineerden bestemd zijn of aan hun toebehoren, binnen of buiten de inrichting te brengen of boodschappen voor hen te doen zonder de toelating van de gevangenisdirecteur;
- i. Buiten de inrichting en in het bijzonder aan verwanten en vrienden van de gedetineerden inlichtingen te geven over interne informatie van de inrichting;
- j. Met in vrijheid gestelde gedetineerden contacten te hebben, tenzij de medewerker met een post-penitentiaire opdracht is belast.

IV. Toegang

19. De medewerkers aan de hulp- en dienstverlening ontvangen een badge om de gevangenis te betreden. De identificatiebadges zijn strikt persoonlijk en kunnen niet aan of door iemand anders uitgeleend of gebruikt worden.

V. Informatiedeling en –uitwisseling

20. De medewerkers aan de hulp- en dienstverlening gaan discreet en zorgvuldig om met de persoonlijke, sociale en strafrechtelijke informatie die zij vernemen of kunnen consulteren van of betreffende de gedetineerden en hun naastbestaanden. Het is hen enkel toegelaten gegevens te consulteren van gedetineerden die zij in begeleiding hebben, of van gedetineerden die deelnemen aan het groepsaanbod georganiseerd door de medewerkers aan de hulp- en dienstverlening. De uitwisseling en bespreking van persoonsinformatie met andere personen is enkel toegestaan binnen de organisatie en voor zover dit noodzakelijk is binnen de professionele activiteiten.

21. Als medewerkers in functie van het hulp- en dienstverleningsproces persoonsgegevens verwerken, moeten ze daarbij de bepalingen van de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) en de wet van 30 juli 2018

betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens, naleven. Persoonsgegevens zijn gegevens die het mogelijk maken een natuurlijke persoon te identificeren. Onder verwerking wordt verstaan: een bewerking of een geheel van bewerkingen met betrekking tot persoonsgegevens of een geheel van persoonsgegevens, al dan niet uitgevoerd via geautomatiseerde procedés, zoals het verzamelen, vastleggen, ordenen, structureren, opslaan, bijwerken of wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken door middel van doorzending, verspreiden of op andere wijze ter beschikking stellen, aligneren of combineren, afschermen, wissen of vernietigen van gegevens.

VII. Incidenten, gevaarsituatie of misdrijf

22. Wanneer een deelnemer aan het aanbod (groepsactiviteit of individuele begeleiding) ongepast of storend gedrag vertoont, in de mate dat dit zijn verdere deelname in het gedrang brengt, dan meldt de begeleider dit aan de verantwoordelijke voor de activiteit, of in tweede orde, aan de beleidscoördinator.

23. Medewerkers aan de hulp en dienstverlening kunnen misdrijven waarvan ze in de uitoefening van hun opdracht kennis krijgen in het kader van hun vertrouwensrelatie met de gedetineerden, ter kennis van de procureur des Konings brengen als dat misdrijf wordt vermeld in artikel 458bis van het Strafwetboek en voor zover aan de andere voorwaarden van voormeld artikel 458bis is voldaan.

Als medewerkers aan de hulp- en dienstverlening in de uitoefening van hun opdracht, maar anders dan in het kader van hun vertrouwensrelatie met de gedetineerden, kennis krijgen van een misdrijf en dat misdrijf ter kennis brengen van de procureur des Konings, moeten ze dat vooraf melden:

- via de hiërarchische weg binnen de eigen organisatie, als het misdrijf gepleegd werd door een collega van de eigen organisatie. Als echter het gerechtigde vermoeden bestaat dat een hiërarchische meerdere bij het misdrijf betrokken is, kunnen medewerkers zich zonder die voorafgaande melding tot het parket wenden;
- aan de beleidscoördinator van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, als het misdrijf gepleegd werd door een collega van een andere organisatie die betrokken is bij de hulp- en dienstverlening;
- aan de directeur van de gevangenis, als het misdrijf gepleegd werd door een gedetineerde of een personeelslid van DG EPI.

24. Indien een medewerker aan de hulp- en dienstverlening een gevaarsituatie detecteert die de veiligheid van de gedetineerde, zichzelf of derden (personeel, andere gedetineerden, ...) in het gedrang brengt, dan meldt hij/zij dit aan de gevangenisdirecteur en de beleidscoördinator van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden.

VIII. Conflictoplossing

25. Alle medewerkers aan de hulp- en dienstverlening kunnen voor vragen en problemen betreffende de toepassing van deze gedragscode terecht bij de beleidscoördinator van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden. Conflicten m.b.t. de toepassing van de gedragscode tussen medewerkers aan de hulp- en dienstverlening van de Vlaamse Gemeenschap en personeelsleden van de gevangenis, worden voor collegiale behandeling en beslissing voorgelegd aan de gevangenisdirecteur en de beleidscoördinator van

de hulp- en dienstverlening. Bij duurzame onenigheid tussen de gevangenisdirecteur en de beleidscoördinator van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden wordt de beslissing voorgelegd aan de leidend ambtenaar van het Directoraat-generaal Penitentiaire inrichtingen en de leidend ambtenaar van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Voor akkoord:

Naam Organisatie:

Datum :

Naam en functie:

.....

.....

Handtekening

:

.....

BIJLAGE

In deze tabel vind je een overzicht van de regelgevende documenten en afsprakenkaders die deze gedragscode ondersteunen.

Document	Voor wie van toepassing	Te consulteren via
decreet betreffende de organisatie van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden (2013)	Alle personen belast met een opdracht in het kader van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden	Via de website hulp- en dienstverlening aan gedetineerden van Departement WVG: https://www.departementwvg.be/welzijn-en-samenleving-hulp-en-dienstverlening-aan-gedetineerden-hulp-en-dienstverlening-aan
basiswet van 12 januari 2005 betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van gedetineerden (2005)	Alle personen die in het kader van een professionele opdracht in contact komen met gedetineerden	Via de website van het Belgisch Staatsblad: http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&table_name=wet&cn=2005011239
Samenwerkingsakkoord tussen de Federale Staat en de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest inzake de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden (2014)	Alle personen belast met een opdracht in het kader van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en personeelsleden van directoraat-generaal EPI	Via deze website: https://www.departementwvg.be/interessante-links
Overeenkomst Vlaamse Gemeenschap en ICT-dienst-DG EPI	Alle personen belast met een opdracht in het kader van de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden en personeelsleden van directoraat-generaal EPI	Via deze website: https://www.departementwvg.be/interessante-links
Koninklijk besluit van 21 mei 1965 houdende algemeen reglement van de strafinrichtingen.	Alle personen die de gevangenis betreden	Via deze link: http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg_2.pl?language=nl&nm=1965052101&la=N

Bijzondere instructie van toepassing op de personeelsleden van de buitendiensten	Alle personen die de gevangenis betreden	
Deontologische code voor medewerkers aan begeleiding en coaching van gedetineerden op afstand	Medewerkers van hulp- en dienstverlenende organisaties die een aanbod inrichten in de gevangenis of die een aanbod inrichten dat toegankelijk is voor gedetineerden vanuit de gevangenis, waarbij sprake is van digitale communicatie met gedetineerden over de gevangensmuren heen (van binnen naar buiten of omgekeerd).	
Overeenkomst voor samenwerking inzake afstands- en/of gecombineerd onderwijs met beveiligde internettoegang (SLA E-learning)	voor personeelsleden DG EPI en personeelsleden van CVO Antwerpen	
Overeenkomst voor samenwerking inzake afstands- en/of gecombineerd onderwijs met beveiligde internettoegang (SLA E-learning)	voor personeelsleden DG EPI en personeelsleden van CVO Oranjerie	
Overeenkomst voor samenwerking inzake afstands- en/of gecombineerd onderwijs met beveiligde internettoegang (SLA E-learning)	Voor personeelsleden DG EPI en CVO VTI Brugge	
Ministeriële Omzendbrief nr. 1821 van 30 juli 2020 - Toegangscontrole	Voor eenieder die zich aanmeldt bij de gevangenis met het doel deze te betreden, met inbegrip van de personeelsleden van de penitentiaire administratie	

